

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu**

Wrocław, dnia 5 stycznia 2011 r.

**Pani
Mariola Madler – Litera
Dyrektor
Niepublicznego
Zakładu Opieki Zdrowotnej
„Twój Lekarz” sp. z o.o.
w Kobierzycach**

LWR- 4101-14 -03/2010
P/10/144

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 3 pkt 6 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹ zwanej w dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu skontrolowała Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Twój Lekarz” sp. z o.o. (zwany dalej „Twój Lekarz” sp. z o.o. lub Spółką) w zakresie realizacji zadań położnych podstawowej opieki zdrowotnej w latach 2008-2010.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawiono w protokole kontroli podpisanym przez Z-cę Dyrektora w dniu 7 grudnia 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu, stosownie do art.60 ust.1 ustawy o NIK, przekazuje niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Według stanu na koniec czerwca 2010 r. „Twój Lekarz” sp. z o.o. posiadała 7.541 deklaracji pacjentów do położnej poz. Z tytułu realizacji świadczeń położnej w I półroczu 2010 r. Spółka uzyskała od NFZ wynagrodzenie w łącznej wysokości 75,8 tys. zł, z czego 50,6 tys. zł, tj. 67% w ramach stawki kapitałowej oraz 25,2 tys. zł, tj. 33% za wykonanie świadczeń w postaci wizyt domowych, w tym 12,2 tys. zł za wizyty w edukacji przedporodowej i 13,0 tys. zł za wizyty patronażowe. Powyższe świadczenia były realizowane przez 2 położne środowiskowe.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

1. Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność „Twój Lekarz” sp. z o.o. w zakresie spełniania wymogów formalno – prawnych dla udzielania świadczeń położnej poz, w tym odpowiednich warunków lokalowych i wyposażenia.

Spółka stosownie do art.12 ust.1 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej², była wpisana do właściwego rejestru prowadzonego przez Wojewodę Dolnośląskiego.

Obie położne wykonujące świadczenia położnej środowiskowej w „Twój Lekarz” sp. z o.o. posiadały prawo wykonywania zawodu i zaświadczenia o ukończeniu kursu kwalifikacyjnych, stosownie do art. 5 pkt 28 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych³, przy czym tylko 1 z nich została wykazana w kontrakcie z NFZ, jako wykonująca obowiązki położnej środowiskowej. W trakcie kontroli dokonano zgłoszenia do NFZ również drugiej położnej wykonującej świadczenia..

„Twój Lekarz” sp. z o.o., stosownie do art. 136 b ust.1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej oraz § 4 pkt.1 rozporządzenia w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia OC⁴ w badanym okresie dysponowała polisami ubezpieczeniowymi, w których sumy gwarancyjne wyniosły 45.500 euro (na jedno zdarzenie) i 275.000 euro (na wszystkie zdarzenia).

Budynek oraz pomieszczenia należące do „Twój Lekarz” sp. z o.o., w których udzielano świadczeń położnych środowiskowych uzyskały pozytywne opinie Powiatowego Inspektora Sanitarnego co do wymagań fachowych i sanitarnych pomieszczeń i urządzeń w zoz.

Wyposażenie gabinetu położnej spełniało wymogi określone w rozporządzeniu w sprawie świadczeń gwarantowanych⁵, także właściwie i kompletnie były wyposażone nesesery położnych, tj. ich zawartość odpowiadała wymaganiom określonym w załączniku nr 3a do zarządzenia Prezesa NFZ nr 72/2009/DSOZ.

2. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia organizację pracy położnej i jej dostępność dla pacjentów, mimo stwierdzonych nieprawidłowości. W szczególności nieprawidłowości dotyczyły braku informacji wymaganych według § 11 ust.1-4 rozporządzenia w sprawie ogólnych warunków umów⁶: w budynku w którym zlokalizowany był gabinet położnej w tym:

- a. na zewnątrz budynku - informacji o godzinach i miejscach udzielania świadczeń oraz numerów telefonów alarmowych ratownictwa medycznego,

² Dz.U. z 2007 r., nr 14 poz.89 ze zm.

³ Dz.U. z 2008 r., nr 164, poz.1027 ze zm.

⁴ rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28.12.2007 r. w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej świadczeniodawcy udzielającego świadczeń opieki zdrowotnej (Dz.U. z 2008, nr 3, poz.10)

⁵ rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29.08.2009 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej (Dz.U. z 2009 r., nr 139, poz.1139 ze zm.)

- b. wewnątrz budynku – informacji o imionach i nazwiskach osób udzielających świadczeń i miejsc udzielania świadczeń, informacji o zasadach zapisu na porady i wizyty, z uwzględnieniem świadczeń udzielanych w warunkach domowych oraz numerów telefonów alarmowych ratownictwa medycznego.

W trakcie kontroli NIK uzupełniono wymagane ww. przepisami informacje na zewnątrz i wewnątrz budynku.

Najwyższa Izba Kontroli zwróciła uwagę na niewłaściwą organizację pracy położnych, która mogła mieć wpływ na dostępność pacjentów do ich świadczeń.. Zgodnie z zapisami kontraktu z NFZ świadczenia położnej wykonywane były w Spółce przez 1 położną (*druga położna wykonywała swoje obowiązki bez zgłoszenia w NFZ*). Przy czym rzeczywiste godziny pracy położnej różniły się od czasu pracy określonego w harmonogramie stanowiącym załącznik do kontraktu podpisanego z NFZ. W trakcie kontroli Spółka dokonała zgłoszenie do NFZ drugiej osoby, jako wykonującej obowiązki położnej, wskazała jej czas pracy w harmonogramie oraz zgłosiła zmianę harmonogramu pracy położnej wykazanej wcześniej w kontrakcie z NFZ.

W dokumentacji położnych nie odnotowywano wizyt ambulatoryjnych, co zdaniem NIK, może świadczyć o braku wiedzy pacjentek o możliwości skorzystania z takich porad. Potwierdzeniem powyższego może być przeprowadzone przez NIK badanie ankietowe.

Na 30 ankietowanych pacjentek, które nie korzystały w czerwcu 2010 r. ze świadczeń położnej w środowisku (np. wizyty patronażowe), aż 11 (tj. 36,7%) nie znało adresu i numeru telefonu położnej, 14 (tj.46,7%) dotychczas nie skorzystało z jej usług, a 4 (tj.13,3%) nie pamiętało okoliczności złożenia deklaracji położnej poz. Uwagi do dostępności położnej w gabinecie zgłosiły w ankietach 3 pacjentki nie wskazując przy tym na czym polegały te trudności. Problem z umówieniem się na wizytę w środowisku zgłosiła 1 pacjentka wskazując jako przyczynę nieobecność położnej w gabinecie.

Natomiast żadna z 10 ankietowanych pacjentek, u których w czerwcu 2010 r. położne przeprowadziły wizyty patronażowe nie zgłosiła uwag co do dostępności do ich świadczeń w środowisku.

3. Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie sposób prowadzenia dokumentacji medycznej w zakresie położnictwa poz. Kontrola wykazała, że w dokumentacji położnej nie było

⁶ rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 maja 2008 r. w sprawie ogólnych warunków umów o udzielenie świadczeń opieki zdrowotnej (Dz. U. z 2008, nr 81, poz.484 ze zm.)

wpisów o wydaniu pacjentowi lub przyjęciu od pacjenta opinii, zaświadczeń itp., co było niezgodne z § 5 pkt.1 rozporządzenia w sprawie dokumentacji medycznej⁷.

Ponadto, w wyniku analizy indywidualnych kart pacjentów dotyczących 31 pacjentów, u których wykonano 101 wizyt patronażowych (w tym w czerwcu 2010 r. – 83 wizyty) stwierdzono nieprawidłowości stanowiące naruszenie §§ 9 i 10 ww. rozporządzenia, tj. brak:

- informacji identyfikujących pacjenta (22 przypadki),
- informacji identyfikujących położną udzielającą świadczeń (27 przypadki),
- dat wizyt domowych (4 przypadki),
- podpisów położnych pod wpisami wizyt domowych (10 przypadków),
- chronologii wpisów (4 przypadki),
- oznaczenia każdej strony dokumentacji medycznej imieniem i nazwiskiem pacjenta (1 przypadek),
- podpisów pacjentów pod wpisami wizyt domowych (27 przypadków dotyczących 90 wizyt, w tym 75 wykonanych w czerwcu 2010 r.).

Powyższe braki według wyjaśnień złożonych przez Z-cę dyrektora Spółki wynikały z niedopatrzenia położnych, przy czym w trakcie kontroli podjęte zostały działania na rzecz uzupełnienia tej dokumentacji, poprzez zebranie stosownych oświadczeń od pacjentek.

4. Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie wykonywanie świadczeń przez położne pozatrudnione w Spółce. Ocenę powyższą sformułowano w oparciu o wyniki analizy świadczeń udzielonych pacjentom, przeprowadzonej na podstawie dokumentacji położnych dotyczących wizyt patronażowych oraz wizyt w edukacji przedporodowej oraz wyniki ankiety przeprowadzonej przez NIK wśród ich pacjentek.

Kontrola wykazała, że na 31 badanych dokumentacji, w których wykazano 101 wizyt patronażowych, w żadnej nie odnotowano informacji o dacie zgłoszenia dziecka do położnej, co Z-ca Dyrektora NZOZ „Twój Lekarz” sp. z o.o. wyjaśniła przeoczeniem położnej. W tej sytuacji brak było możliwości ustalenia czy pierwsza wizyta patronażowa została przeprowadzona w ciągu 48 godzin od zgłoszenia dziecka, tj. w czasie wymaganym zgodnie z częścią I załącznika nr 3 zarządzenia w sprawie świadczeń gwarantowanych.

Kontrola wykazała również, że u 18 pacjentów (47 wizyt) położne wykonały od 1 do 3 wizyt patronażowych, mimo iż zgodnie z zarządzeniem Prezesa NFZ nr 72/2009/DSOZ takich

⁷ rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 1.08.2003 r. w sprawie rodzajów indywidualnej dokumentacji medycznej pacjenta, sposobu jej prowadzenia i przechowywania oraz szczegółowych warunków jej udostępniania przez pielęgniarkę, położną udzielającą świadczeń zdrowotnych (Dz.U. nr 147, poz.1437 ze zm.)

wizyt powinno być od 4 do 6. Według wyjaśnień złożonych przez Z-cę dyrektora Spółki przyczyną wykonywania mniejszej od wymaganej ilości wizyt patronażowych było zbyt późne zgłaszanie dziecka przez rodziców, a także niechęć rodziców do tak licznych wizyt położnej. Ponadto, w przypadku 67 wizyt nie odnotowano lub nie wykonano oceny rozwoju fizycznego, odruchów noworodka, sposobu i technik karmienia oraz oceny relacji rodziny z noworodkiem, o których mowa w części II załącznika nr 3 rozporządzenia w sprawie świadczeń gwarantowanych.

W zakresie edukacji przedporodowej ustalono, że w dokumentacji dotyczącej 30 pacjentek w ciąży, odnotowano udzielenie 119 świadczeń w zakresie edukacji przedporodowej, w tym 56 świadczeń polegało na uczestnictwie pacjentek w prowadzonej przez NZOZ „Twój Lekarz” sp. z o.o. szkole rodzenia. We wszystkich tych przypadkach, stosownie do § 19 pkt 3 i 6 zarządzenia Prezesa nr 72/2009/DSOZ dokonano rozpoznania problemów zdrowotnych i stworzono plan edukacji przedporodowej. Niemniej w 117 przypadkach świadczeń ich wykonanie nie zostało potwierdzone podpisami pacjentek.

Wykazane w niniejszym wystąpieniu nieprawidłowości w dokumentacji medycznej polegające na braku podpisów opiekunów dzieci lub pacjentek pod wpisami dotyczącymi 90 wizyt patronażowych (w tym 75 wizyt wykonanych w czerwcu 2010 r.) oraz 117 wizyt przedporodowych miały wpływ na prawidłowość rozliczeń Spółki z NFZ, gdyż mogą świadczyć o niezrealizowaniu świadczeń położnej.

W trakcie kontroli położne uzupełniły część dokumentacji o oświadczenia pacjentek, w których potwierdziły wykonanie wizyt patronażowych i wizyt w edukacji przedporodowej w wyniku czego skorygowano należności od NFZ za czerwiec 2010 r. o kwotę 1.219 zł, w tym 754 zł za wizyty patronażowe i 465 zł za wizyty w edukacji przedporodowej.

W ocenie NIK powyższe nieprawidłowości mogą także świadczyć o niepełnym zakresie realizacji usług położnej oraz ich niewłaściwej jakości. Ocenę tę łagodzi jednak opinia pacjentek, gdyż 8 z 10 ankietowanych pacjentek, które skorzystały ze świadczeń położnych poz., oceniły ich jakość w stopniu bardzo dobrym (6) i dobrym (2). Zaledwie 2 pacjentki oceniły jakość tych świadczeń w stopniu dostatecznym (1) i niedostatecznym (1).

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1. Zapewnienie przeprowadzania przez położne wizyt patronażowych w ilości ustalonej w zarządzeniu Prezesa NFZ nr 72/2009/DSOZ (tj. od 4 do 6 wizyt) oraz dokumentowanie w indywidualnej karcie medycznej daty zgłoszenia noworodka do położnej,***

przeprowadzania pierwszej wizyty patronażowej w obowiązującym terminie 48 godzin od zgłoszenia dziecka, dokładne dokumentowanie czynności wykonywanych w ramach wizyty patronażowej i bezwzględne potwierdzanie wykonania świadczeń przez pacjentki.

- 2. Wyeliminowanie wskazanych w pkt 3 wystąpienia nieprawidłowości w prowadzonej przez położne dokumentacji medycznej.***

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust.1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panią Dyrektor w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust.1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Pani Dyrektor prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK we Wrocławiu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art.62 ust.2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały w sprawie ich rozstrzygnięcia przez właściwą komisję NIK.